

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 22.5.2017
COM(2017) 518 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων των Κάτω Χωρών για το 2017
και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας των
Κάτω Χωρών για το 2017**

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων των Κάτω Χωρών για το 2017

και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας των Κάτω Χωρών για το 2017

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών², και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής³,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁴,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 16 Νοεμβρίου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης⁵, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2017 σχετικά με τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 9-10 Μαρτίου 2017. Στις 16 Νοεμβρίου 2016, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης,⁶ στην οποία οι Κάτω Χώρες συγκαταλέγονται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

³ COM(2017) 518 final.

⁴ P8_ TA(2017)0038, P8_ TA(2017)0039 και P8_ TA(2017)0040.

⁵ COM(2016) 725 final.

⁶ COM(2016) 728 final.

επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 9-10 Μαρτίου 2017 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου⁷.

- (2) Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, οι Κάτω Χώρες θα πρέπει να διασφαλίσουν την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή των Συστάσεων για τη ζώνη του ευρώ, που αντικατοπτρίζονται στις κατωτέρω συστάσεις 1 και 3.
- (3) Η έκθεση χώρας του 2017 για τις Κάτω Χώρες⁸ δημοσιεύθηκε στις 22 Φεβρουαρίου 2017. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος των Κάτω Χωρών όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 12 Ιουλίου 2016, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος των Κάτω Χωρών ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Επιπλέον, περιλάμβανε εμπεριστατωμένη επισκόπηση δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύθηκαν επίσης στις 22 Φεβρουαρίου 2017⁹. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι Κάτω Χώρες παρουσιάζουν μακροοικονομικές ανισορροπίες. Οι Κάτω Χώρες εμφανίζουν το μεγαλύτερο τριετές μέσο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σε σχέση με το ΑΕΠ μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ. Το πλεόνασμα συνεπάγεται μη βέλτιστη κατανομή των πόρων, αποκλείοντας ευκαιρίες για ενίσχυση της ανάπτυξης και της ευημερίας. Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών συρρικνώνεται εξαιτίας της υψηλής υποχρεωτικής επιβάρυνσης. Το ιδιωτικό χρέος είναι υψηλό, ειδικότερα το απόθεμα χρέους των νοικοκυριών για ενυπόθηκα δάνεια. Οι μακροσκελείς ισολογισμοί των νοικοκυριών ενισχύουν την ευπάθεια στους χρηματοοικονομικούς κραδασμούς. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η ανάγκη να αναληφθεί δράση προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στην ολλανδική οικονομία και, λόγω του μεγέθους και της διασυννοριακής σημασίας της, στην οικονομική και νομισματική ένωση.
- (4) Στις 26 Απριλίου 2017, οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2017 και το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2017. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (5) Οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις ελήφθησαν υπόψη στα προγράμματα των κρατών μελών για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) που καλύπτουν την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στη νομοθεσία που διέπει τα ΕΔΕΤ¹⁰, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών ειδικών ανά

⁷ 2017/C92/01

⁸ SWD(2017) 84 final.

⁹ COM(2017) 90 final.

¹⁰ Άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320.

χώρα συστάσεων, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να τροποποιήσει τα οικεία προγράμματα ΕΔΕΤ. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω κανόνων¹¹.

- (6) Οι Κάτω Χώρες υπάγονται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκεινται στον κανόνα για το χρέος. Στο πρόγραμμα σταθερότητας για το 2017, η κυβέρνηση σχεδιάζει αύξηση του πλεονάσματος γενικής κυβέρνησης από 0,5% του ΑΕΠ το 2017 σε 1,3% του ΑΕΠ το 2020. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —που συνίσταται σε διαρθρωτικό έλλειμμα 0,5% του ΑΕΠ— εξακολουθεί να τηρείται με ένα περιθώριο απόκλισης καθ' όλη την περίοδο του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ προβλέπεται να μειωθεί σε 58,5% το 2017, κάτω από την τιμή αναφοράς της Συνθήκης, ήτοι 60% του ΑΕΠ. Η κυβέρνηση προβλέπει περαιτέρω μείωση του δείκτη δημόσιου χρέους στο 49,3% του ΑΕΠ το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι εύλογο. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2017, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να αυξηθεί από 0,2% του ΑΕΠ το 2017 σε 0,4% του ΑΕΠ το 2018, υπερβαίνοντας έτσι τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Το χρέος γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να παραμείνει σε σταθερή πτωτική πορεία πέρα από τις απαιτήσεις του κανόνα για το χρέος. Σε γενικές γραμμές, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι οι Κάτω Χώρες αναμένεται να συμμορφωθούν με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης το 2017 και το 2018. Εντούτοις, εξακολουθεί να υπάρχει περιθώριο για στήριξη της εγχώριας ζήτησης, ιδίως των επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη, με τη χρησιμοποίηση της δημοσιονομικής πολιτικής και τη δημιουργία προϋποθέσεων για μεγαλύτερη αύξηση των πραγματικών μισθών, λαμβανομένων υπόψη των συνεχιζόμενων εξωτερικών ανισορροπιών.
- (7) Η πρόσφατη αύξηση της απασχόλησης μπορεί να αποδοθεί σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση του αριθμού των ατόμων που απασχολούνται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου και του αριθμού των αυτοαπασχολούμενων. Το υψηλό και αυξανόμενο ποσοστό συμβάσεων ορισμένου χρόνου, καθώς και η ραγδαία αύξηση της αυτοαπασχόλησης χωρίς μισθωτούς ερμηνεύονται από τις μεγάλες διαφορές που διαπιστώνονται στην ισχύουσα εργατική νομοθεσία, την προστασία των εργαζομένων, και τη φορολογική και ασφαλιστική νομοθεσία. Αν και έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα, κάποιοι από τους παράγοντες αυτούς εξακολουθούν να δημιουργούν οικονομικό κίνητρο για να αρχίσουν οι εργαζόμενοι να εργάζονται ως αυτοαπασχολούμενοι ή ευνοούν την πρόσληψή τους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Η κατάσταση αυτή ενδέχεται να έχει εξαιρετικά σοβαρές στρεβλωτικές επιπτώσεις στο περιθώριο της αγοράς εργασίας και έχει ενδεχομένως συμβάλει στην παρατηρούμενη συγκράτηση της συνολικής αύξησης των πραγματικών μισθών. Οι αυτοαπασχολούμενοι ασφαλίζονται συχνότερα για χαμηλότερα ποσά έναντι της αναπηρίας, της ανεργίας και του γήρατος. Αυτό θα μπορούσε να επηρεάσει μακροπρόθεσμα τη βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Η επιβολή μέτρων για την αντιμετώπιση της εικονικής αυτοαπασχόλησης αναστέλλεται μέχρι το 2018. Η κατάσταση όσον αφορά την απασχόληση ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών παραμένει σημαντική πρόκληση. Το ποσοστό απασχόλησης

11

COM(2014) 494 final.

των μεταναστών που έχουν γεννηθεί εκτός της ΕΕ είναι κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερο από το ποσοστό των ατόμων που έχουν γεννηθεί στις Κάτω Χώρες, μικρό μόνο μέρος των οποίων εξηγείται από διαφορές ως προς την ηλικία και το μορφωτικό επίπεδο.

- (8) Κατά τα τελευταία έτη η αύξηση του ποσοστού αποταμίευσης των νοικοκυριών οφείλεται εν μέρει σε μεγαλύτερη εξοικονόμηση στον δεύτερο πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος (υποχρεωτική συμπληρωματική ιδιωτική ασφάλιση), στην οποία συνέβαλε το κανονιστικό περιβάλλον. Ο κατάλληλος επιμερισμός του κόστους και των κινδύνων εντός και μεταξύ των γενεών, πέραν των εγκριθέντων κανόνων σχετικά με την τιμαριθμική αναπροσαρμογή και τα χρηματοδοτικά περιθώρια ασφαλείας (πλαίσιο χρηματοοικονομικής αξιολόγησης), αναμένεται να βοηθήσει τα νοικοκυριά να κατανέμουν τα οικονομικά τους μέσα με περισσότερο φιλικούς προς την ανάπτυξη τρόπους. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε την πρόθεσή της να προβεί σε ουσιαστική μεταρρύθμιση του δεύτερου συνταξιοδοτικού πυλώνα, προκειμένου να βελτιωθεί η κάλυψη και να δημιουργηθεί ένα σύστημα περισσότερο διαφανές και ευέλικτο και αναλογιστικά δικαιότερο.
- (9) Δυσκαμψίες και στρεβλωτικά κίνητρα που έχουν συσσωρευτεί επί δεκαετίες διαμορφώνουν συνήθειες όσον αφορά τη χρηματοδότηση στέγης και τις τομεακές αποταμιεύσεις. Η τάση των νοικοκυριών να λαμβάνουν μεγάλα ενυπόθηκα δάνεια με εγγύηση ακίνητα αντανakλά σε μεγάλο βαθμό μακροχρόνια φορολογικά κίνητρα, ιδίως την πλήρη έκπτωση των τόκων των ενυπόθηκων δανείων. Παρά την ενίσχυση της οικονομικής ανάκαμψης, μετά το 2012 δεν έχουν ληφθεί άλλα μέτρα για την αντιμετώπισή αυτής της τάσης.
- (10) Οι επενδύσεις μειώθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης και έκτοτε ανέκαμψαν μόνον εν μέρει. Η αδυναμία στις επενδύσεις στο σύνολο της οικονομίας φαίνεται να έχει έντονο κυκλικό χαρακτήρα, και οφείλεται στην ύφεση της αγοράς στέγης, καθώς και στις επιλογές στον τομέα της δημοσιονομικής εξυγίανσης. Παρόλο που τα εμπόδια για τις επενδύσεις φαίνονται αμελητέα, οι διαδικασίες για την έκδοση οικοδομικών αδειών είναι σχετικά χρονοβόρες. Το χαμηλό επίπεδο των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας φαίνεται να συνδέεται με τη δυναμική της αγοράς κατά το παρελθόν, την αβεβαιότητα που επικρατεί στην αγορά, καθώς και ρυθμιστικούς παράγοντες. Οι δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες για Ε&Α είναι χαμηλές, αν ληφθούν υπόψη το μορφωτικό επίπεδο, οι εκπαιδευτικές επιδόσεις και η οικονομική ανάπτυξη, σε σύγκριση με τα κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις. Οι κρατικές δαπάνες στον τομέα παραμένουν στάσιμες από το 2014, ενώ οι ιδιωτικές δαπάνες για Ε&Α παραμένουν χαμηλές. Δεν έχει σημειωθεί καμία πρόοδος όσον αφορά τη σχετική σύσταση.
- (11) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής των Κάτω Χωρών και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2017 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τις Κάτω Χώρες κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής των Κάτω Χωρών, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

- (12) Λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα αξιολόγηση, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και είναι της γνώμης¹² ότι οι Κάτω Χώρες αναμένεται να συμμορφωθούν με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (13) Υπό το πρίσμα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της παρούσας αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σταθερότητας. Οι συστάσεις του βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται κατωτέρω στις συστάσεις 1 και 3 για τις Κάτω Χώρες,

ΣΥΝΙΣΤΑ στις Κάτω Χώρες να λάβουν μέτρα το 2017 και το 2018 προκειμένου:

1. Να χρησιμοποιήσουν τη δημοσιονομική πολιτική για τη στήριξη της εγχώριας ζήτησης, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη. Να λάβουν μέτρα για τη μείωση των στρεβλώσεων που εξακολουθούν να υπάρχουν στην αγορά στέγης και της μεροληπτικής μεταχείρισης του χρέους των νοικοκυριών, ιδίως με τη μείωση της έκπτωσης φόρου για τους τόκους ενυπόθηκων δανείων.
2. Να άρουν τα εναπομένοντα εμπόδια στην πρόσληψη προσωπικού με συμβάσεις αορίστου χρόνου. Να αντιμετωπίσουν τη μεγάλη αύξηση των αυτοαπασχολούμενων χωρίς υπαλλήλους, μεταξύ άλλων με τη μείωση των φορολογικών στρεβλώσεων που ευνοούν την αυτοαπασχόληση, χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο την επιχειρηματικότητα και προωθώντας την πρόσβαση των αυτοαπασχολούμενων σε οικονομικά προσιτή κοινωνική προστασία. Βάσει της ευρείας προπαρασκευαστικής διαδικασίας που έχει ήδη δρομολογηθεί, να λάβουν μέτρα ώστε ο δεύτερος πυλώνας του συνταξιοδοτικού συστήματος να χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη διαφάνεια, να εξασφαλίζει δικαιότερη μεταχείριση των γενεών και να είναι πιο ανθεκτικός στους κλυδωνισμούς. Να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την προώθηση μεγαλύτερης αύξησης των πραγματικών μισθών, με σεβασμό του ρόλου των κοινωνικών εταίρων.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

¹² Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.